

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1678/23
28.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Целетовић Цуцић, председника већа, Александре Лековић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Никола Николић, адвокат из Београда, Поштански фах бр. 1, 11050 Београд, против тужене-противтужиље ББ из ..., чији је пуномоћник Милош Лончар, адвокат из Новог Сада, улица Железничка бр. 4, одлучујући о жалби тужене-противтужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 3070/20 од 8.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 28.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужене-противтужиље ББ и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 3070/20 од 8.11.2022. године у ставовима првом, трећем и четвртом изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неосновани.

Образложење

Изреком побијане пресуде, у ставу првом, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца-противтуженог и обавезана је тужена-противтужиља да му исплати износ од 9.161.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе 25.12.2020. године па до исплате. Ставом другим изреке пресуде, делимично је одбијен тужбени захтев тужиоца-противтуженог којим је тражио да се обавезе тужена-противтужиља да му исплати износ преко досуђених 9.161.000,00 динара, па до траженог износа од 9.734.800,00 динара, односно износ од још 573.800,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе 25.12.2020. године, па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев тужене-противтужиље ББ којим је тражила да се утврди да је ништава одредба члана 2 Уговора о заступању од 12.3.2018. године, који је закључила са тужиоцем-

противтуженим АА из ..., у делу који гласи: “Адвокат ће наплатити накнаду за свој рад у процентуалном износу од 25 % од износа добијеног правноснажном пресудом”. Ставом четвртим изреке пресуде обавезана је тужена-противтужила да тужиоцу-противтуженом, на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 439.579,00 динара.

Против наведене пресуде тужена-противтужила је благовремено изјавила жалбу, побијајући је у ставовима првом, трећем и четвртном изреке, из свих законских разлога.

Тужилац-противтужени поднео је одговор на жалбу.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да жалба тужене-противтужиле није основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, као ни битна повреда одредаба поступка из тачке 12 тог члана, на коју се неосновано жалбом тужене-противтужиле указује, с обзиром на то да је првостепени суд за своју одлуку дао јасне разлоге о одлучним чињеницама, па се правилност и законитост исте могу са сигурношћу испитати.

Према чињеничним наводима тужбе и стању у списима, парничне странке су дана 12.3.2018. године закључиле Уговор о заступању, поводом ангажовања тужиоца-противтуженог да заступа тужену-противтужилу у поступку остваривања права на накнаду штете, против Акционарског друштва за осигурање „ДДОР Нови Сад” пред Вишим судом у Београду. Из садржине Уговора произилази да се тужилац-противтужени обавезао да заступа тужену-противтужилу до коначног окончања поступка и у поступку извршења до потпуног намирења и то са свим законским овлашћењима по правилима струке. У чл. 2 наведеног Уговора уговорено је да ће адвокат наплатити накнаду за свој рад у процентуалном износу од 25% од износа добијеног правноснажном пресудом, као и трошкове за писање тужбе, предлога за мирно решење спора, поднесака, трошкове вештачења и предлога ради извршења и заступања, а у чл. 3 је уговорено да ће све трошкове парничног поступка сносити адвокат. Уговорено је и да ће за случај да тужена-противтужила откаже пуномоћје из неоправдних разлога, бити дужна да одмах по саопштењу отказа исплати све трошкове адвокату по Адвокатској тарифи и то у двоструком износу, прецизније двоструки износ награде и накнаде трошкова по важећој Адвокатској тарифи на дан исплате, након испоставе рачуна. Тужилац-противтужени је поступајући по овом уговору, заступао тужену-противтужилу у спору пред Вишим судом у Новом Саду у коме је донета првостепена пресуда, којом је делимично усвојен тужбени захтев тамо тужиле, а овде тужене- противтужиоца и обавезано је Акционарско друштво за осигурање ДДОР Нови Сад на исплату износа од 55.834.101,01 динара, за припадајућом каматом. Ова пресуда укинута је решењем Апелационог суда у Новом Саду, дана 10.09.2020. године и предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење, а тужила, овде тужена-противтужила, је након тога, дана 30.12.2020. године, обавестила суд да је дана

14.12.2020. године закључила поравнање којим је регулисано питање накнаде штете из штетног догађаја, те да повлачи тужбу. Решење о повлачењу тужбе достављено је пуномоћнику тамо тужиље, а овде тужиоцу-противтуженом АА, који је након тога суду доставио доказ о плаћеној судској такси, тужена-противтужила је поднеском од 8.2.2021. године обавестила Виши суд у Новом Саду да је опозвала пуномоћје АА. У поступку закључења поравнања ван спора, тужену-противтужилу заступали су адвокати ... и ..., а закљученим вандсудским поравнањем постигнута је сагласност да се поводом штетног догађаја од 18.9.2017. године оштећеној исплати износ од 36.644.000,00 динара, чиме је обештећена за све видове штете проистекле из штетног догађаја, као и за укупне трошкове парничног поступка пред Вишим судом у Новом Саду у предмету П 316/20.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиоца-противтуженог основан, позивајући се на члан 7 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, која прописује да у имовинско-правним предметима адвокат може у писменом облику са странком уговорити награду за рад у сразмери (проценту) са успехом у поступку, односно са успехом у правним радњама које ће странку предузети, с тим да уговорени проценат не може бити већи од 30%. Парничне странке су уговориле награду за ангажовање тужиоца-противтуженог, дефинисану у процентуалном износу, иако је у уговору назначено да се ради о накнади. Ово с тога што из текста Уговора произилази да су поред награде, странке уговориле и накнаду, која се сходно цитираној Тарифи односи на стварне трошкове потребне за обављање поверених му послова, из чега произилази да су уговорене и награда и накнада за пружање адвокатских услуга тужиоца-противтуженог. Ценећи да ли тужиоцу-противтуженом припада процентуални износ од износа који је туженој-противтужилу припао на основу закљученог поравнања, првостепени суд је имао у виду садржину Уговора, односно посматрао је наведену одредбу у контексту осталих одредби, којима су уговорне стране дефинисале свој однос. Испитујући праву вољу уговорних страна, првостепени суд је имао у виду наводе тужене-противтужиле да је са тужиоцем-противтуженим постигла договор око плаћања радњи које ће он предузети као адвокат, али и износа од 25% од добијене суме у случају да успе у спору, наводећи да није знала за могућност закључења поравнања, али је нашао да су овакви наводи тужене-противтужиле неосновани и нелогични и указују да парничне странке уговорену исплату нису везале искључиво за наплату потраживања по правноснажној судској одлуци. Даље је ценио то што су парничне странке закључиле Уговор о заступању у моменту када је туженој-противтужилу било оспорено право на накнаду штете на њеном локалу, када се са сигурношћу није ни могла формирати претпоставка о успеху у спору у ком је оспорен основ тужбеног захтева, те је у таквој ситуацији, по оцени првостепеног суда, тужилац-противтужени преузео на себе трошкове вођења поступка уз ризик који би сам сносио у случају неуспеха, а из чега је као оправдано и логично уследило закључење Уговора о заступању и уговорања награде за случај успеха, а којим је тужилац-противтужени ангожован до потпуног намирења и коме је поверено између осталог и право да у име странке иступа приликом закључења споразума и у поступку мирног решења спора. Првостепени суд је закључио и да у конкретном случају нису испуњени услови за исплату двоструког износа трошкова по Адвокатској тарифи, која накнада је предвиђена за случај неоправданог отказа пуномоћја, имајући у виду да тужена-противтужила није отказала пуномоћје тужиоцу-противтуженом пре намирења, односно постизања вансудског поравнања и

правноснажног окончања парнице. Првостепени суд је закључио да је тужилац-противтужени у свом ангажовању поступао професионално, односно у складу са правилима струке и начелом савесности, сагласно закљученом Уговору, а да му тужена-противтужила није исплатила уговорени износ, због чега је његов захтев основан. Одлучујући о висини тужбеног захтева, првостепени суд је пошао од правила о терету доказивања, те је имао у виду да из приложених доказа није могло бити са сигурношћу утврђено који износ је у поступку вансудског поравнања тужена-противтужила наплатила на име накнаде штете, а колико на име трошкова, нити да ли је приликом закључења поравнања дошло до међусобног попуштања у односу на трошкове. Ценећи чињеницу да ја тужилац-противтужени висину свог потраживања определио као збир износа уговорених 25% од наплаћеног износа и трошкова поступка пред првостепеним судом, али како није било могуће раздвојити основе извршене исплате, првостепени суд је тужиоцу-противтуженом досудио износ од 9.161.000,00 динара, који одговара вредности 25% од износа признатог поравнањем. На досуђени износ првостепени суд је тужиоцу-противтуженом досудио законску затезну камату почев од дана подношења тужбе, сходно одредби члана 277 Закона о облигационим односима.

Првостепени суд је одбио, као неоснован, противтужбени захтев из разлога што побијана одредба уговора - да ће адвокат наплатити награду за свој рад у процентуалном износу од 25% од износа добијеног правноснажном пресудом, није противна принудним прописима, јавном поретку, нити добрим обичајима, већ је сагласна и у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Првостепени суд је имао у виду да је Уговор о заступању, чији је саставни део оспорена одредба, сачињен у писменом облику и да су странке уговориле награду за рад у сразмери са успехом у поступку у дозвољеном проценту, при чему је посебно узео у обзир да је тужилац-противтужени ангажован у имовинско-правном предмету у коме и јесте дозвољено уговарање награде на наведени начин. Првостепени суд је оценио као неосноване и наводе тужене-противтужиле да је основ уговарања накнаде утврђена вредност спора, с обзиром на то да Тарифа која се у конкретном случају примењује не садржи одредбу о вредности спора као битном елементу споразума о додатној награди, а која је раније била прописана одредбом члана 3 став 1 Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката, али је ступањем на снагу нове Тарифе, дана 1.1.2013. године, престала да важи.

Дате разлоге првостепеног суда као правилне, аргументоване и на закону засноване прихвата и овај суд као другостепени. Првостепени суд је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право када је обавезао тужену-противтужилу да тужиоцу исплати тражени новчани износ и када је одбио противтужбени захтев.

Наиме, за правни однос између странке и пуномоћника, поводом Уговора о заступању који је закључен издавањем пуномоћја, меродавне су одредбе уговора о налогу, а према одредби члана 749 Закона о облигационим односима налогопримац (пуномоћник) се обавезује да за рачун налогодавца (странке) предузме одређене послове, са правом на накнаду за свој труд, осим ако је другачије уговорено. Одредбом члана 7 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Сл. Гласник РС” бр. 121/12, са каснијим изменама и допунама) који је важио у време закључења Уговора о заступању, прописано је да у имовинско-правним предметима адвокат може у

писаном облику са странком уговорити награду за рад у сразмери (проценту) са успехом у поступку, односно са успехом у правним радњама које ће за странку предузети, с тим да уговоорени проценат не може бити већи од 30%, док је чланом 8 наведене Тарифе прописано да адвокату припада накнада за стварне трошкове који су били потребни за обављање поверених му послова.

Из цитираних одредби произилази да Тарифа о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, која се примењује као *lex specialis* у односу на одредбе које регулишу уговор о налогу, прописује да споразум у погледу права пуномоћника да поред награде чија је висина утврђена Тарифом, уговори награду у другачијем износу, мора бити закључен у писаној форми. У конкретном случају, парничне странке су Уговором о заступању уговориле да ће адвокат наплатити накнаду за свој рад у процентуалном износу од 25% од износа добијеног правноснажном пресудом, а како се радило о имовинско-правном спору, овакво уговарање награде за рад адвоката у свему је у складу са одредбом члана 7 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Сл. Гласник РС” бр. 121/12, са каснијим изменама и допунама) који се примењивао у то време.

Неосновани су жалбени наводи тужене да је првостепени суд неправилно поступио прихватајући одредбе уговора о заступању у погледу уговарања награде у процентуалном износу од 25%, те да тужилац као пуномоћник није закључио вансудско поравнање, нити је предузео радње у циљу вођења преговора око закључења поравнања. Ово с тога, што из изведених доказа произилази да је тужилац-противтужени у свему поступао у складу са правилима струке у погледу извршења своје обавезе заступања, о чему говори и чињеница да је у поступку пред Вишим судом у Новом Саду донета усвајајућа првостепена пресуда, којом је тужилци досуђен износ од 55.834.101,01 динара, за припадајућом каматом, те да је тај поступак и даље био у току. Тужилац је био спреман да настави да заступа тужену-противтужилу у том поступку, до коначног исхода спора, носећи при том све потребне судске трошкове. Са друге стране, тужена-противтужилка није тужиоца-противтуженог обавестила да жели да раскине уговор о заступању, нити је повукла пуномоћје пре наплате потраживања вандсудским путем, па није настао уговорени услов из чл. 4 Уговора. Наиме, уколико је желела да откаже пуномоћје из неоправдних разлога, тужена-противтужилка је имала могућност да тужиоцу, по саопштењу отказа, затражи рачун за извршене услуге и исплати све трошкове по Адвокатској тарифи у двоструком износу, односно двоструки износ награде и накнаде трошкова по важећој Адвокатској тарифи на дан исплате, што она није учинила, већ је ангажовала нове пуномоћнике који су за њено име и рачун закључили поравнање и наплатили накнаду у уговореном износу. С тога је тужилац-противтужени, као савесна уговорна страна, задржао право да затражи испуњење обавезе коју је тужена-противтужилка преузела Уговором од 12.3.2018. године.

Неосновани су и жалбени наводи тужене-противтужилке о томе да је првостепени суд погрешно применио одредбе о тумачењу уговора из Закона о облигационим односима, тумачећи уговорну вољу у корист тужиоца, као јаче уговорне стране. Ово с тога, што из навода странака и писаних доказа произилази да је уговорна воља странака била да тужилац-противтужени заступа тужену-противтужилу до потпуног намирења, односно наплате потраживања, при чему је он сносио све трошкове парничног поступка, иако у то време није могао знати какав ће бити исход

истог. Из наведеног произилази да је и тужилац, као пуномоћник, сносио ризик евентуално неповољног исхода спора, те је логично да је и накнада за заступање уговорена у увећаном износу. Све наведено говори у прилог томе да је првостепени суд правилно тумачио вољу уговорних страна, када је утврдио да су парничне странке уговориле право на процентуални износ награде (која је у самом Уговору о заступању погрешно означена као накнада) и исплату везале за наплату потраживања, до које је несумњиво дошло. У прилог томе говори и чињеница да је тужилац по пуномоћју ангожован до потпуног намирења и поверено му је, између осталог и право да у име странке иступа приликом закључења споразума и у поступку мирног решења спора.

Такође су без утицаја на правилност побијане одлуке наводи жалбе тужене-противтужиље у погледу ништавости одредбе уговора којом је уговорена награда у процентуалном износу од 25% од износа добијеног правноснажном пресудом. Наиме, правилно је схватање првостепеног суда да ова одредба уговора није противна принудним прописима, јавном поретку, нити добрим обичајима, већ је сагласна и у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Уговор о заступању, чији је саставни део оспорена одредба, сачињен је у писменом облику, а током поступка, тужена-противтужиља није доказала да је тужилац, приликом закључења уговора, поступао супротно начелу савесности и поштења, нити да се користио њеним стањем нужде и недовољног искуства, те да је уговорио корист у несразмери са оним што је дао или учинио, а што би наведену одредбу чинило ништавом.

Апелациони суд је ценио и жалбене наводе тужене-противтужиље да је уговарање накнаде за заступање противно одредби чл. 461 ст 2 ЗОО, те као такво ништаво, али сматра да ни ови наводи нису од утицаја на правилност повијане одлуке. Наиме, за Уговор о заступању који је међу странкама закључен, меродавне су одредбе ЗОО које регулишу уговор о налогу, као и општа начела облигационих односа. У конкретном случају, приликом уговарања није било повреде поменутих начела, нити одредби чл. 749-770 Закона о облигационим односима, при чему се Тарифа о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката примењује као *lex specialis* у односу на одредбе које регулишу уговор о налогу и прописује право пуномоћника да уговори награду у сразмери (проценту) са успехом у поступку. Осим тога, поменута одредба члана 461. став 2. Закона о облигационим односима се не може применити и због тога што тужилац, као адвокат, није уговорио са туженом своје учешће у подели износа, већ је тужена овластила тужиоца да у њено име предузме радње ради остваривања права на накнаду штете, а уговорена и досуђена накнада обухвата и трошкове и награду тужиоца као адвоката. С тога су жалбени наводи да је тужилац противправно уговорио накнаду у висини од 25% супротно Адвокатској тарифи неосновани.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка с обзиром да је иста донета правилном применом одредби чланова 153 и 154 Закона о парничном поступку, имајући у виду успех парничних странака у спору, а све према Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи важећим у време пресуђења.

Одлучујући о законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе жалбе, али их сходно овлашћењу из одредбе члана 396 став 1 ЗПП не образлаже посебно, јер не могу довести до другачије за парничне

странке повољније одлуке у овој парници.

Из наведених разлога Апелациони суд у Београду је одбио жалбе парничних странака као неосноване и на основу одредби чл. 390 и 401 тачка 2 ЗПП-а одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

С обзиром на исход жалбеног поступка, Апелациони суд је одбио захтев тужене-противтужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка, као и захтев тужиоца-противтуженог за накнаду трошкова поступка, с обзиром да састав одговора на жалбу не спада у нужне и корисне трошкове за вођење ове парнице, па је на основу одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Весна Целетовић Цуцић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић